

Synpunkter avseende fortsatt handläggning av tröskeldammen i Verkmyraån (Dnr 61-2017)

Föreningen Hillesjöns Framtid har erbjudits möjlighet att lämna synpunkter avseende fortsatt handläggning avseende den anlagda tröskeldammen i Verkmyraån (Hillesjön)

Situationen

Hillesjön är en mycket värdefull naturresurs för Gävle och Gävleborna. Sjön används av tusentals personer för fiske, bad, båtfärder, skridskoåkning och andra fritidsaktiviteter. Den har också betydande estetiska värden för närmiljön. Hundratalet fastigheter för såväl permanentboende som fritidsboende är belägna i närheten av sjön. Det finns ett stort behov av insatser och åtgärder för att bevara Hillesjön och helst även förbättra sjöns förutsättningar.

Föreningen Hillesjöns Framtid är en ideell förening för personer som med ekonomiskt stöd och egna arbetsinsatser just verkar för bevarandet av Hillesjön. Alltså insatser som vårt närsamhälle har stort behov av och som också behöver myndigheternas stöd för att kunna arbeta effektivt mot gemensamma allmännyttiga mål.

Ett juridiskt och praktiskt dilemma är att Hillesjöns avflöde regleras genom en nästan 90 år gammal vattendom. Det är en vattendom som avspeglar värderingar från en annan tid då ett av dess syften var att skapa mer åkermark och hänsyn inte togs till sjöars rekreativvärde eller värde för fritidsaktiviteter. Domen står ännu kvar och är till hinder för de angelägna strävanden som beskrivs här ovan.

I nuvarande korrespondens hävdar Länsstyrelsen att "det är uppenbart att berörda fastigheters problem med höga vattennivåer beror på dammen". Det framkommer inte vad detta påstående grundas på. Klagomål har hittills främst rests avseende de mycket höga vattennivåer som periodvis inträffat vid mycket riklig nederbörd eller snösmältning men vi har vid upprepade tillfällen i våra svar på Länsstyrelsens skrivelser kunnat påvisa att dessa höga vattennivåer inte har orsakats av dammen. Detta har tydligt påvisats genom fotodokumentation och förklarats med flödesteori att dammen är irrelevant vid dessa tillstånd. Länsstyrelsens representanter har hittills aldrig, varken muntligt eller skriftligt bemött eller berört detta faktum.

Uppkomst av dammen

Upprinnelsen till den anlagda tröskeldammen är ett samarbetsprojekt med deltagande från Länsstyrelsen Gävleborg, Gävle Kommun, Föreningen Hillesjöns Framtid, Hille Varva Skifteslag och representanter för fiskevårdsområdet med flera. På initiativ från Länsstyrelsens representanter gjordes studiebesök vid andra välfungerande dammar och man kom gemensamt fram till att en ny och bättre fördämning av Verkmyraån skulle göras. Av juridiska och praktiska skäl kom man fram till att Föreningen Hillesjöns Framtid blev den som skulle genomföra projektet.

Adress:	Telefon:	Internet:	Plusgiro:
c/o Agner	Olof Agner	www.hillesjon.se	20 99 39-8
Källvägen 14	Lena Zetterholm		Organisationsnummer:
80649 Gävle	Jan Christer Evansson		802432-9503
	Annika Wahlström		
	Niclas Wiklund		

Länsstyrelsen har sedan upprepade gånger hållit Föreningen Hillesjöns Framtid ensamt ansvarig för dammanläggningen och dess konsekvenser trots att:

- Anläggandet av dammen tillkom som gemensamt initiativ utifrån rekommendationer främst från Länsstyrelsen
- Valet av dammkonstruktion gjordes efter gemensamma studiebesök vid andra dammar och rekommendation av lämplig konstruktion
- Ekonomiska medel för anläggandet av dammen söktes helt efter rekommendation från Länsstyrelsen och Gävle Kommun.
- Konstruktionsritning av den nya dammen gjordes av en person som Länsstyrelsen förordat för denna uppgift
- Det praktiska anläggandet av dammen gjordes av det företag som Länsstyrelsen förordat som lämpligt för den typen av insats
- Ansökan om LONA-medel framarbetades av Länsstyrelsens rekommenderade konsult och godkändes av Länsstyrelsen
- Arbeten med dammen godkändes av Länsstyrelsen innan arbetena genomfördes och slutredovisades utan anmärkning.

Fortsatt handläggning

Länsstyrelsen har i sin skrivelse övervägt tre handlingsalternativ:

1. Föreläggande om att dammen skall tas bort med återställande av förhållanden före 1994. Detta tidigare beslut har redan avvisats både av Länsstyrelsen och Mark- och miljödomstolen. Länsstyrelsen har heller aldrig förevisat någon konsekvensanalys av ett sådant beslut som med stor sannolikhet skulle få allvarliga miljömässiga effekter på såväl Hillesjön som omgivningen.
2. Föreläggande om att Föreningen Hillesjöns Framtid eller enskilda styrelsemedlemmar skulle ha totalt ansvar för att genomföra prövning av ny vattendom. Förslaget skulle innebära orimliga konsekvenser avseende det ideella arbetet för ett gemensamt samhällsintresse. Dessutom saknas genomförd konsekvensanalys vad gäller såväl behörighet som ansvar för en enskild förening eller privatpersoner vid ett prövningsförfarande av vattenreglering. Det har också nyligen avslagits av Mark- och miljödomstolen.
3. En sänkning av tröskeldammens krön med 10-20 cm. Det finns till att börja med inte tekniska förutsättningar för att genomföra en sänkning av den omfattningen utan att i stort sett en helt ny tröskeldamm behöver konstrueras. Det skulle inte lösa det juridiska dilemmat, inte förändra förutsättningarna vid höga vattenflöden och endast marginellt ha betydelse för omgivningen vid normalt vattenflöde. Det skulle däremot drastiskt försämra förutsättningarna för bevarandet av Hillesjön

Med hänsyn till Hillesjöns stora betydelse är det angeläget att det sker en juridisk reglering som svarar mot en bra balans mellan olika intressen avseende sjöregleringen. Detta är enligt vår bedömning ett starkt samhällsansvar. Den enda instans vi kan se som har tillgång till såväl teknisk som juridisk kompetens och som kan bereda frågan utifrån ett tydligt uppdrag är Länsstyrelsen.

Med vänlig hälsning

Olof Agner
Ordförande
Föreningen Hillesjöns Framtid